

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de hotărâre a Guvernului pentru modificarea Documentului unic de program pentru anii 2025-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 160/2025

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre a Guvernului pentru modificarea Documentului unic de program 2025-2027 (DUP), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 160/2025, a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul actului normativ este elaborat în temeiul art. 10 alin. (2) din Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova; art. 6 alin. (3) și art. 7 alin. (2) din Legea nr. 27/2022 privind Fondul național pentru dezvoltare regională și locală (FNDRL). Proiectul vizează modificarea Documentului unic de program pentru anii 2025-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 160/2025, ca urmare a aprobării de către Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale (CNCDRL) a Deciziei nr. 27 din 03.07.2026, prin care au fost avizate modificările la DUP pentru anii 2025-2027.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Documentul unic de program este un document de planificare elaborat pe termen mediu pentru implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională pentru anii 2022-2028 și reprezintă documentul-sinteză al programelor operaționale regionale, incluzând lista proiectelor prioritare de dezvoltare regională și locală, selectate în baza concursurilor organizate de MIDR. DUP în vigoare, vizează perioada 2025-2027 și listează 628 de proiecte de dezvoltare regională, 1867 de proiecte de dezvoltare locală și 31 de proiecte depuse de autoritățile administrației publice locale pentru lucrări de reparații capitale/reabilitare a clădirilor de menire social-culturală, exclusiv în condițiile necesității de intervenție urgentă. Crearea condițiilor de trai decente pentru cetățenii Republicii Moldova constituie un angajament asumat de către Guvern. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale susține, prin apeluri de propuneri de proiecte aferente domeniului dezvoltării regionale îmbunătățirea calității vieții tuturor locuitorilor. În baza Deciziei CNCDRL nr. 7 din 11.03.2026, a fost lansat Concursul de selectare a proiectelor de dezvoltare regională pentru finanțare din Fondul național pentru dezvoltare regională și locală, apel pe listă, ediția martie 2026. În conformitate cu prevederile art. 6 din Legea nr. 27/2022 privind Fondul național pentru dezvoltare regională și locală și în vederea inițierii etapei de planificare și programare în domeniul dezvoltării regionale și locale,

începând cu data de 1 aprilie 2026, s-a dat startul concursului de selectare a proiectelor de dezvoltare regională. Selectarea noilor proiecte s-a realizat conform Regulamentului privind gestionarea mijloacelor financiare alocate din Fondul național pentru dezvoltare regională și locală, aprobat prin Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 152/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea mijloacelor financiare ale Fondului național pentru dezvoltare regională și locală și în baza Ghidului de aplicare la concursul de selectare a proiectelor de dezvoltare regională. S-au stabilit ca aplicanți eligibili Agențiile de Dezvoltare Regională (ADR) (pentru măsurile: Măsura 1.1 Valorificarea infrastructurilor de afaceri; Măsura 1.3 Sporirea atractivității turistice; Măsura 2.1. Conectivitatea și mobilitatea urbană; Măsura 2.3. Revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice; Măsura 3.1 Aprovizionarea cu apă și sanitație) și Asociațiile de proprietari din condominiu (APC) (exclusiv pentru Măsura 2.3. Revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice) – pentru modernizarea ascensoarelor din cadrul Programului național pilot de modernizare a ascensoarelor din clădirile rezidențiale din Republica Moldova. Programul urmărește îmbunătățirea condițiilor de trai ale populației, în special pentru persoanele vârstnice, persoanele cu dizabilități și alte categorii vulnerabile, prin asigurarea accesului sigur și neîntrerupt la locuințe. Totodată, Programul are drept scop reducerea riscurilor de accidentare, diminuarea costurilor de exploatare și mentenanță și alinierea infrastructurii de transport vertical la standardele tehnice și de siguranță naționale și europene. La nivel național, peste 90% din ascensoarele existente au o vechime de 25 de ani, depășind termenul normativ de exploatare. În aceste condiții, responsabilitatea financiară pentru menținerea funcționalității revine, în mare parte, Asociațiilor de Proprietari, care nu dispun întotdeauna de capacitatea financiară necesară pentru înlocuirea sau modernizarea utilajelor.

În cadrul apelului de propuneri de proiecte, au fost depuse 96 de proiecte, dintre care 15 depuse de ADR-uri și 81 depuse de APC-uri din toată țara.

În baza Ordinului ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale nr. 109 din 15.06.2026, a fost instituită Comisia interministerială pentru evaluarea și selectarea proiectelor depuse în cadrul Concursului din care fac parte reprezentanți ai Ministerului infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerului Mediului, Căminării și Energiei, Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerului Culturii și Congresului Autorităților Locale din Moldova. În prima etapă, Comisia interministerială a efectuat evaluarea tehnică a notelor conceptuale depuse. Urmare a evaluării notelor conceptuale și ținând cont de necesitatea etapizării implementării proiectelor, de capacitatea de gestionare a investițiilor în perioada de programare, au fost selectate pentru includere în Documentul unic de program 29 de note conceptuale care au întrunit cel mai mare punctaj în procesul de evaluare (15 note depuse de ADR și 14 note depuse de APC).

Drept urmare, în baza **Deciziei CNCDDL nr. 26 din 03.07.2026**, s-a luat act de rezultatele concursului și s-a avizat lista notelor conceptuale pentru includere în Documentul unic de program pentru anii 2025-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 160/2025.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul proiectului de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 160/2025 constă în:

- Reducerea riscurilor de accidentare din cauza ascensoarelor care depășesc termenul normativ de exploatare;
- Creșterea accesului populației la infrastructura socială;
- Asigurarea accesului populației la surse sigure de apă;
- Îmbunătățirea condițiilor de trai ale oamenilor.

Elementele noi ale proiectului vizează:

- Modificarea Anexei nr. 1 la Documentul unic de program pentru anii 2025-2027:
 - prin includerea a 29 de note conceptuale aferente domeniului dezvoltării regionale (avizată prin Decizia CNCDDL nr. 26 din 03.07.2026);
- Modificarea Anexei nr. 2 la Documentul unic de program pentru anii 2025-2027:
 - prin excluderea a unui proiect de dezvoltare locală în contextul inițierii procesului de amalgamare voluntară de către primăria s. Lopatnic și a confirmării imposibilității acoperirii financiare a contribuției proprii ([Decizia CNCDDL nr. 22 din 02.06.2026](#)).

Astfel, în urma modificărilor aprobate, Anexa nr. 1 va conține **657** de proiecte de dezvoltare regională, iar Anexa nr. 2 va conține **1866** de proiecte de dezvoltare locală.

Având în vedere importanța implementării proiectelor cu scopul îmbunătățirii calității vieții cetățenilor și realizarea obiectivelor politicii de dezvoltare regională și locală, se propune intrarea în vigoare a hotărârii la data publicării în Monitorul Oficial pentru a permite implementarea proiectelor în termeni proximi.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Aprobarea prin Hotărâre de Guvern a modificărilor Documentului unic de program pentru anii 2025-2027 prin includerea a 15 de note conceptuale aferente domeniului dezvoltării regionale și a 14 note conceptuale aferente domeniului dezvoltării urbane și excluderea unui proiect de dezvoltare locală, reprezintă o cerință expresă a cadrului normativ în vigoare, neexistând mecanisme alternative legale prin care aceste proiecte pot fi aprobate spre finanțare din bugetul public.

Necesitatea modificării Documentului unic de program rezultă din faptul că, în lipsa modificărilor propuse și a includerii proiectelor în acest document, finanțarea lor devine imposibilă.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Aprobarea spre finanțare a 15 note conceptuale depuse de ADR, aferente domeniului dezvoltării regionale va contribui la stimularea dezvoltării economice regionale și locale, îmbunătățirea calității vieții în comunități prin asigurarea accesului la servicii de alimentare cu apă și canalizare și reducerea încărcăturii autorităților administrației publice locale care are buget și capacități limitate de implementare a proiectelor. Includerea acestor note conceptuale va consolida capacitatea de cooperare între autoritățile publice centrale și locale, generând efecte pozitive asupra administrației publice și asupra cetățenilor, se va consolida capacitatea autorităților administrației publice locale de a furniza, în mod echitabil și eficient, servicii publice de calitate, cu efecte pozitive durabile asupra comunităților. Aceste intervenții vor contribui, totodată, la consolidarea încrederii cetățenilor în instituțiile statului și la sporirea coeziunii teritoriale.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative Valoarea totală estimativă a celor 29 de note conceptuale propuse spre includere în Anexa nr. 1 la DUP pentru anii 2025-2027 este de circa 708 milioane lei, dintre care 693,5 milioane lei pentru notele conceptuale depuse de ADR, iar 14,5 milioane pentru notele conceptuale depuse de APC. Alocațiile din Fondul național pentru dezvoltare regională și locală reprezintă circa 632,8 milioane lei. Realizarea prevederilor integrale a prezentei hotărâri se va efectua din contul și în limita alocațiilor bugetare aprobate prin legea bugetară anuală și din alte surse neinterzise de legislație.
4.3. Impactul asupra sectorului privat Aprobarea, prin Hotărâre de Guvern, a modificărilor Documentului unic de program pentru anii 2025–2027, prin includerea a 14 note conceptuale depuse de Asociațiile de proprietari din condominiu pentru modernizarea ascensoarelor, va contribui la reducerea presiunii financiare asupra acestora prin acordarea sprijinului necesar pentru realizarea unor investiții pe care, în multe cazuri, nu le pot susține din resurse proprii. Totodată, modernizarea ascensoarelor va conduce la diminuarea costurilor de exploatare și întreținere, reducerea frecvenței intervențiilor de reparație, creșterea siguranței în exploatare și eficientizarea administrării fondului locativ, cu efecte directe asupra calității serviciilor oferite locatarilor
4.4. Impactul social Finanțarea proiectelor de dezvoltare regională din mijloacele Fondului național pentru dezvoltare regională și locală, depuse și selectate în conformitate cu condițiile stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 152/2022, va contribui la îmbunătățirea calității vieții cetățenilor din întreaga țară prin extinderea accesului la surse sigure de apă și servicii de canalizare, modernizarea infrastructurii culturale și a altor obiective de interes public, îmbunătățirea accesibilității și siguranței clădirilor rezidențiale prin modernizarea ascensoarelor, precum și prin asigurarea unui acces sporit al cetățenilor, inclusiv al persoanelor cu dizabilități, copiilor și altor categorii vulnerabile, la servicii publice de calitate.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
De rezultatele în urma implementării proiectelor de dezvoltare regională vor beneficia toți locuitorii unde sunt localizate proiectele, fără diferențe de gen.
4.5. Impactul asupra mediului
Implementarea proiectelor de dezvoltare regională va genera un impact pozitiv asupra mediului prin dezvoltarea unei infrastructuri reziliente de alimentare cu apă și canalizare, care va contribui la utilizarea eficientă a resurselor de apă, reducerea pierderilor din rețele, diminuarea riscului de poluare a solului și a apelor, precum și la îmbunătățirea condițiilor de sănătate publică.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Modernizarea ascensoarelor va contribui la reducerea consumului de energie electrică și a costurilor de exploatare, prin înlocuirea echipamentelor învechite cu sisteme moderne, eficiente energetic, precum și la diminuarea cantității de deșuri generate în urma intervențiilor frecvente de reparație și a utilizării pieselor uzate.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Având la bază prevederile art. 5 alin. (6) lit. b) din Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova, modificările Documentului unic de program pentru anii 2025-2027 au fost avizate de către membrii Consiliului Național de Dezvoltare Regională și Locală prin <i>Deciziile nr. 22 din 02.06.2026, nr. 26 și nr. 27 din 03.07.2026.</i>
Din componența CNCDDL fac parte miniștrii cu competențe în domeniile dezvoltării regionale, economie, finanțe, mediu, cultură, educație, protecție socială etc., președinții Consiliilor Regionale pentru Dezvoltare, reprezentanți ai sectorului privat și civic, fiind asigurat un proces participativ și transparent de luare a deciziilor.
De asemenea, anunțul de inițiere privind elaborarea proiectului de modificare a Documentului unic de program pentru anii 2025-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 160/2025 a fost publicat pe site-ul web al ministerului la compartimentul Transparență decizională, precum și pe platforma guvernamentală particip.gov.md: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/17103 .
Totodată, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017, proiectul de act normativ urmează a fi transmis spre avizare și consultare publică.
7. Concluziile expertizelor

Proiectul hotărârii Guvernului va fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Aprobarea prezentului proiect de hotărâre nu va necesita modificarea sau aprobarea altor acte normative.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Potrivit normelor în vigoare, implementarea proiectelor incluse în anexa nr. 1 la Documentul unic de program pentru anii 2025-2027 și finanțate din mijloacele FNDRL se monitorizată de Agențiile de Dezvoltare Regională și Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

Secretar de stat

Denis LUNGUL